

NVE

nve@nve.no

v/ Tor Carlsen

Deres ref.: 201000512

Vår ref.: 02 Skarvagrovi/JOV

Dato: 10.07.2015

KOMMENTARER TIL HØRINGSUTTALELSER – SKARVAGROVI KRAFTVERK, VAKSDAL, HORDALAND

NGK Utbygging AS har fått oversendt åtte innkomne høringsuttalelser til Skarvagrovi kraftverk fra følgende instanser: Vaksdal kommune, Fylkesmannen i Hordaland, Hordaland fylkeskommune, Direktoratet for mineralforvaltning, BKK Nett, Statens vegvesen vest, Bergen og Hordaland turlag, FNF Hordaland. I de etterfølgende avsnitt kommenteres høringsuttalelsene fra vår side.

Vaksdal kommune

Vaksdal kommune har fattet vedtak om det skal frarådes at det gis konsesjon for Skarvagrovi kraftverk. Som begrunnelse anføres det at tiltaket medfører et stort naturinngrep sett opp mot kraftmengden som produseres. Videre anføres det at tiltaket ligger ved inngangen til viktig friluftsområde. Derneft anføres det at Bergdalsvassdraget er sterkt preget av kraftverkutbygginger og andre utbygginger som har medført tilgroing i vassdrag. Det anføres også at tiltaket medfører en kraftig tilgroing.

NGK Utbygging er ikke av den oppfatning at tiltaket er å anse som et stort naturinngrep all den tid rørtraséen kun er på 695 meter samt at den skal graves ned.

Som friluftsområde vil Skarvagrovi ikke bli nevneverdig berørt når utbygging er ferdigstilt. Rørtrasé vil graves ned, inntaksdam vil være liten og lite synlig, og kraftstasjonen vil bygges som en tilnærmet naturlig del av terrenget med naturlige fargevalg som gjør at bygget blir godt tilpasset de lokale byggeskikkene.

NGK Utbygging har ingen kommentarer til at Bergdalsvassdraget er sterkt preget av kraftverkutbygginger, men mener at det blir urimelig at dette skal kunne brukes som et selvstendig argument. Videre blir det anført at denne utbyggingen har ført til tilgroing i vassdrag. Dette vil ikke være tilfelle for utbygging av Skarvagrovi kraftverk av flere grunner. For det første blir det i Ecofact rapport 26 påpekt at vegetasjon i og langs elven er temmelig fraværende med unntak av noe mose på enkelte steiner. Det er i den sammenheng verdt å merke seg at det vil sikres en minstevannføring som hindrer at bekken tørrlegges. Videre konkluderes det med i Ecofact rapport 26 at en reduksjon av vannføringen ikke vil medføre tilgroing. Det vil oppstå flommer i Skarvagrovi som tidligere, og flommene vil renske vegetasjon i elveløpet og elvebredden slik det gjøres i dag. Slukevnen til kraftverket er betydelig mindre en flomtoppene, så det vil være god flomvannføring i elva etter endt utbygging.

NGK Utbygging er ikke uenig i Vaksdal kommunes anførsel om elven er en viktig del av landskapsbildet, men i motsetning til Vaksdal kommune er ikke NGK Utbygging enig i at tiltaket vil redusere denne opplevelsen. Elven vil ikke tørrlegges og rørtrasé vil graves ned slik at kraftverket ikke på noen som helst måte vil være til sjenanse for bruken av natur og friluftslivet. Vannføringen i elva er i tørre sommerperioder under den foreslåtte minstevannsføringen, og i slike tilfeller vil det ikke være forskjell ut i fra dfagens situasjon.

NGK Utbygging stiller seg positiv til å foreta avbøtende for å begrense tiltakets inngripen på kulturlandskap, friluftsliv og det biologiske mangfold.

Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen i Hordaland anfører at bygging av Skarvagrovi kraftverk medfører bortfall av inngrepsfritt naturområde samt at det vil fragmentere verdifulle fjellområder.

NGK Utbygging bestrider ikke det faktum at utbygging vil berøre inngrepsfri naturzone, men er av den klare oppfatning at, siden området regnes for kun å ha middels verdi, vurderes konsekvensen til å være liten negativ. Dette støttes også opp om av Ecofact rapport 26. OED har imidlertid i juni 2015 besluttet å ta ut begrepet inngrepsfrie naturområder, da det er en meget teoretisk tilnærming. De ønsker heller at det utøves skjønn, noe som er fornuftig.

Videre anføres det at utbyggingen er en innfallsport til viktige turveier og stier inn til flere turlagshytter. Det legges til grunn at denne anførselen er noe dårlig formulert, da tolkningen av formuleringen slik den står, innebærer at utbyggingen medfører økt mulighet for tilgang til fjellheimen. Dette er noe som NGK Utbygging utelukkende oppfatter som positivt.

Følgelig tolkes Fylkesmannens anførsel dithen at Skarvagrovi er en viktig inngangsport til viktige turveier og stier inn til flere turlagshytter. Dette er et utsagn som bare i begrenset grad medfører riktighet. En utbygging av et Skarvagrovi kraftverk vil i svært liten grad kunne sees eller merkes fra stien, særlig når kraftverket er ferdig utbygget da det er viktig for NGK Utbygging at kraftverksbygninger ikke er skjemmende eller stikker seg ut i naturen. Av den grunn vil ikke tiltaket få de konsekvensene for friluftslivet som Fylkesmannen anfører.

Til slutt anfører Fylkesmannen at NGK Utbyggings vurdering av friluftsverdier ikke er i samsvar med nasjonal politikk. Den statlige friluftspolitikken har som følgende nasjonale mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv, områder av verdi skal sikres og forvaltes slik at naturgrunnlaget blir tatt vare på, og at allemannsretten skal holdes i hevd. Dette følger av prop. 1 S (2013-2014) samt Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv fra 2013.

En utbygging av Skarvagrovi kraftverk vil på ingen som helst måte hindre at «alle» kan drive friluftsliv. Det har blitt slått fast i Ecofact rapport 26 at den søkte løsningen berører et område av middels verdi. Videre vil rørgatetraseen ligge i et område som er vanskelig tilgjengelig for den gjengse turgåer på grunn av dets bratte beliggenhet.

Allemannsretten er en rett som en nødig må tukle med. Allemannsretten står sterk både når det kommer til muligheten til å dra nytte av natur og friluftsliv som Norge har å by på. Det er få prinsipper som står sterkere i den norske rettsoppfatningen enn hva allemannsretten gjør og av den grunn er det også på sin plass at allemannsretten holdes i hevd. Det kan vanskelig argumenteres for at en utbygging av Skarvagrovi kraftverk innskrenker denne rette på noen som helst måte. Fri ferd i utmark vil være like gjennomførbart før, som etter utbygging.

Til slutt blir det anført at positive konsekvensene er langt lavere enn de negative konsekvensene. NGK Utbygging deler ikke Fylkesmannen oppfatning på dette punktet. For det første er de positive konsekvensene langt større enn det en kan ta høyde for på et nåværende tidspunkt. Det eneste sikre vi vet er at det er stadig behov for at det utvinnes mer energi, og skal en nå klimamål må en også legge til rette for fornybar energi. De negative konsekvensene vil bare i begrenset grad påvirke friluftslivet i en kort periode av året. Man må huske at turstiene i stor grad benyttes i sommerhalvåret, men kraftverket vil kunne produsere i alle årets dager. Vinteren med snødekkede områder vil ikke området være forandret på annen måte enn et synlig kraftstasjonsbygg.

Av den grunn er NGK Utbygging av den oppfatning at våre friluftsverdier i det hele og vesentlige er i samsvar med friluftsverdiene som har blitt lagt til grunn i nasjonal politikk.

Hordaland fylkeskommune

Fylkesrådmannen fraråder at det gis konsesjon for søknad om utbygging av Skarvagrovi kraftverk og legger i all hovedsak til grunn samme begrunnelse som ved Oddmundsdalen kraftverk. For det første anfører Fylkesrådmannen at prosjektet er i strid med Klimaplan for Hordaland sin strategi for å produsere fornybar energi, og for det andre er prosjektet i strid med Fylkesdelplan for små vannkraftverk i Hordaland sine overordnede rammer for miljø og utbyggingsrammer.

Det blir i den sammenheng lagt til grunn at kraftverksutbyggingen skal foregå i et særlig sårbart høyfjellsområde av stor verdi. Det har ikke fra Fylkeskommunens side blitt foreslått noen avbøtende tiltak for senke konfliktnivået, men NGK Utbygging er av den oppfatning at dersom det under anleggsarbeid vil være fokus på å unngå inngrep utover de arealer der inngrepene er unngåelig, vil dette være tilstrekkelig som avbøtende tiltak, sammen med minstevannføring og nedgravd rørtrasé.

Det fremgår av Klimaplan for Hordaland at konsekvensene ved utbygging av vannkraft er knyttet til tap av biologisk mangfold som er avhengig av vannføring, friluftsliv- og landskapsverdier ved tap av fosser og synlige vannstrenger og tap av kulturminner. I Ecofact rapport 26 ble det ikke rapportert om noen truede eller spesielt verdifulle naturtyper innenfor influensområdet. Det ble heller ikke påvist noen nasjonale rødlistearter innenfor influensområdet som vil bli direkte berørt av de planlagte inngrepene. I tillegg er elvene heller ikke egnet som gyte- eller leveområde for fisk.

For å bøte på eventuelle tap i det biologiske mangfold, ble det foreslått å innføre minstevannføring. Ved utbygging av Skarvagrovi kraftverk, er det allerede bestemt at det skal være en minstevannføring for å sikre tilstrekkelig tilsig, men også for å begrense inngrepets omfang. Videre legges det vekt på i Klimaplan for Hordaland en satsning på småkraftverk er viktig inntektskilde for landbruket. Dette gjelder særlig i distriktene hvor småkraft virker som et insentiv for å opprettholde bosetning, samt at det medvirker til lokal verdiskapning.

I klimaplanenes strategi B heter det at Hordaland skal være en forgangsregion i produksjon og lagring av fornybar energi. Med en slik holdning som Fylkesrådmannen fremmer, fremstår det som om Fylkesrådmannen går imot Hordaland fylkes uttalte strategi. En slik uttalelse fremstår mer som et rent politisk utspill, fremfor en vurdering av behovet for økt lokal verdiskapning og økt produksjon av fornybar energi. Til slutt er det verdt å merke seg at Hordaland fylke har som overordnet mål «å produsere og distribuere energi for øke andelen og mangfoldet av fornybar energi». Eneste måten å sikre dette på er å gi sin støtte til konsesjonssøknader.

Av den grunn er NGK Utbygging av den klare oppfatning at en utbygging er i god harmoni med Klimaplan for Hordaland. Videre er det viktig å ha i tankene at utvinning av fornybar energi blir stadig viktigere i hverdag preget av aktivitet avhengig av fossile brennstoffer. Småkraftverk er i den sammenheng en kritisk brikke i arbeidet mot en mer miljøvennlig hverdag.

Det fremgår av Fylkesdelplan for små vannkraftverk i Hordaland at «for framtida har auka bruk av fornybare energikjelder ein sentral plass i energipolitikken, ikkje minst i lys av dei store klimautfordringane. Bygging av små vasskraftverk kan i tillegg medverke til lokal busetting og verdiskaping». Videre har Hordaland som mål for utbygging, for det første at «Hordaland vil stimulere til og ynskjer auka bruk av fornybare energikjelder», for det andre at «tilgangen på energiresurser skal gje verdiskaping og danne grunnlag for næring», for det tredje at utbygging av ny energiproduksjon skal gje verdiskaping og danne grunnlag for næring, og for det fjerde at «ny fornybare energiproduksjon i små-, mini- og mikrokraftverk må ta omsyn til naturmangfald, friluftsområde og store landskapsverdiar.»

Det blir i Fylkesdelplan for små vannkraftverk påpekt at en sterk reduksjon av vannføring i forbindelse med kraftutbygging kan gjøre området mindre attraktivt for utøving av friluftsliv, særlig der hvor friluftslivet er knyttet til rafting, padling, bading og fiske. Det er alment kjent at bading og fiske utøves i de fleste fjellvann så lenge de er tilgjengelige og forutsetningene for utøvelse er der. Skarvagrovi er en såpass bratt og kort elv at tradisjonell padling i elva er lite sannsynlig. Rafting i en så liten elv som Skarvagrovi er også lite sannsynlig, da en utøvelse av dette for det første er svært risikabelt på grunn av elvas topologi, samt at utøvelse kun vil kunne skje under de største flommene – altså et meget lite grunnlag for å drive med padling i Skarvagrovi. Videre vil inntaksdammen være av så små proporsjoner at den omtrent ikke kan observeres

fra turstien. NGK Utbygging etterstreber at vår kraftverk i så stor grad som mulig skal tilpasses omgivelsene rundt slik at kraftverket i så liten grad som mulig vil oppleves som et inngrep i naturen.

Det er klart at utbygging av Skarvagrovi vil sikre en økt bruk av fornybare energikilder. Videre vil utbygging av Skarvagrovi sikre verdiskapning og arbeidsplasser, i særlig stor grad under utbygging ved bruk av lokale entreprenører så langt det lar seg gjøre. Videre følger det av Ecofact rapport 26 at virkningsomfanget vurderes kun til middels negativ da området kun har middels verdi. Det er videre klart at fordelene knyttet opp til utbygging langt på vei, opphever ulempene en utbygging eventuelt måtte ha. En viktig årsak til dette er muligheten for avbøtende tiltak som å sikre minstevannføring, fjerne anleggsvei når utbygging er ferdig, samt å at det under anleggsarbeid rettes et sterkt fokus mot å unngå inngrep som går utover de arealer der hvor inngrep er uunngåelig. Inngrepsområdet til rørgaten vil også tilstrebtes å bli så lite som mulig.

Direktorat for mineralforvaltning

DMF vurderer at kraftverkets beliggenhet og begrensede omfang ikke vil komme i konflikt med registrerte mineralressurser. NGK Utbygging har ingen kommentarer til uttalelsen.

Statens vegvesen vest

Statens vegvesen har ikke merknader til bygging av kraftverket.

BKK Nett

BKK Nett påpeker at for å kunne gi nettilknytning til Skarvagrovi kraftverk i deres område er det nødvendig å bygge ut nettet.

NGK Utbygging stiller seg positiv til å bidra til at dette kan gjennomføres på en hensiktsmessig og forsvarlig måte. Videre har BKK Nett satt i gang en analyse for å kartlegge de nødvendige tiltak i distribusjonsnettet for å etablere nettkapasiteten til alle kjente kraftverk i deres område. NGK Utbygging stiller seg positiv til denne kartleggingen og vil så langt det lar seg gjøre bidra til at denne kartleggingen blir så utfyllende og presis som mulig. BKK Nett har videre ingen motforestillinger til utbygging av Skarvagrovi kraftverk.

Bergen og Hordaland turlag

Bergen og Hordaland turlag fraråder at det gis konsesjon til utbygging av Skarvagrovi kraftverk. De anfører at NVE må legge til grunn retningslinjene R7 i fylkesdelplan for små vannkraftverk i Hordaland. Videre anfører de at hensynet til inngrepsfri natur, kulturminnelandskap og friluftsverdier tilsier at konsesjonssøknad skal avslås.

På flaten, i området hvor kraftstasjonen er prosjektert arrangeres det sommerstid en villmarksleir for barn og unge. NGK Utbygging deler turlagets oppfatning av at det er et viktig og positivt tiltak, men klarer ikke å finne argumenter for at det søkte tiltaket skal være til hinder for forsettelsen av denne leiren. Videre blir det påpekt at grunneier har gjort en god jobb ved å legge til rette for allmenn bruk av Nestestølen. Dette er et tiltak vi i NGK Utbygging støtter fullt og helt ut og ønsker å være en bidragsyter til at denne bruken kan fortsette i samme omfang. Det kan i den sammenheng også vises til at det vil bli lagt opp til at grunneier kan bruke kraftstasjonen som en visningsstasjon for skoleklasser som en ekstra aktivitet under besøk på villmarksleiren.

Det blir anført at området er svært godt tilrettelagt for friluft aktiviteter. Ved utbygging vil området fortsatt være godt tilrettelagt for friluft aktiviteter. Det bemerkes således fra NGK Utbygging sin side at støy og estetisk utforming vil være av en slik grad at det vil passe inn i landskapet og og ikke vil være skjemmende for brukerne av området. Dette gjøres blant annet ved at det vil tas i bruk et stillegående aggregat i tillegg til at det vektlegges revegetasjon og ivaretagelse av ytre miljø.

NGK Utbygging er av den oppfatning at utbygging av Skarvagrovi kraftverk ikke er i konflikt med retningslinje R7 i fylkesdelplan for små vannkraftverk i Hordaland. Med de avbøtende tiltak som er foreslått foreligger ingen særskilte grunner som skulle tilsi at det vil oppleves en redusert opplevelseskvalitet i dette friluftsområdet. Under alle omstendigheter gjelder denne retningslinjen friluftsområder av stor verdi, og dette området har blitt karakterisert til å være av middels verdi slik at NGK Utbygging er av den oppfatning at påstand/anførsel ikke tas med i helhetsvurderingen. NGK utbygging stiller seg også spørsmålet om et

småkraftverk er så ille i naturen som det fremstilles av Bergen og Hordaland Turlag, eller om dette er påstander mer av prinsipiell art. NGK Utbygging mener at et småkraftverk som er godt tilpasset omgivelsene snarere vil være et bidrag til å forstå samspillet mellom mennesker og natur, og at i det samfunnet vi lever i i dag er avhengig av energi – og at den må lages på renest mulig måte. NGK utbygging setter opp informasjonsskilt på alle sine kraftverk til opplysning for allmennheten og hvor mange husstander kraftverket produserer energi til.

Videre anfører turlaget at kraftverket vil være til sjenanse for brukere av militærvegen selv om kraftverket blir liggende på andre siden av elven fordi det vil påvirke landskapsbildet. Det blir i den sammenheng ytret et ønske om at NVE legger til grunn retningslinje R8 som sier at i område med «direkte tilknytning til verneverdige kulturminner og kulturmiljø» skal en være varsom med å gi konsesjon. NGK Utbygging har kommet til den vurderingen at kraftverket ikke er i direkte tilknytning til militærvegen. Dette støttes opp i Ecofact rapport 26. Videre har Hordaland fylkeskommune opplyst i brev til NGK Utbygging at det ikke er registrert noen automatisk fredete kulturminner eller andre verneverdige kulturminner i området. Følgelig er NGK Utbygging av den klare oppfatning at anførselen ikke tas til følge.

Til slutt anføres det bortfallet av INON-sone 1 og -sone 2 virker inn på samme området som Oddmundsdalen kraftverk slik at NVE må kummulere begge disse vurderingene når det fattes en avgjørelse om det skal gis konsesjon. Skal en slik vurdering legges til grunn, vil det være lite hensiktsmessig i søke konsesjon på én og samme tid. Da vil det være mer hensiktsmessig å vente på svar på én søknad før det sendes inn søknad på nytt kraftverk. Dette er både dårlig samfunnsøkonomi og ressurskrevende for alle parter, og kan være med på å danne feil beslutningsgrunnlag fordi hver søknad ikke vurderes individuelt. Følgelig mener NGK Utbygging at det må foretas en individuell vurdering av hvert kraftverk og belastningen det medfører. INON begrepet er også tatt ut av behandlingen i juni 2015, og NVE skal heretter vise mer skjønn enn å legge en teoretisk INON beregning til grunn. Forutsetningene for hva som er et teknisk inngrep er et av punktene som det har vært stor diskusjon rundt, da for eksempel hytter og mindre kraftlinjer ikke påvirker INON, mens et kraftverk gjør det.

FNF Hordaland

FNF Hordaland fraråder å gi konsesjon av hensyn til friluftsliv, landskap, INON, biologisk mangfold og eksisterende belastning i området.

NGK Utbygging er kjent med at Bergsdalen i noe utstrakt grad brukes til friluftslivsaktiviteter. Det er også en rekke merkede turløyper i området. NGK Utbygging er likevel kjent med at Skarvagrovi i liten grad brukes til friluftaktiviteter blant annet på grunn av dens topografi.

Som det blir påpekt i ovennevnte svar, vil ikke utbygging av Skarvagrovi kraftverk påvirke landskapet i nevneverdig grad. I Ecofact rapport 2008-37 er også området vurdert til å ha liten verdi i motsetning til hva FNF Hordaland, som legger ned påstand om at område har «stor verdi». Det foreligger per nå ikke noe grunnlag for deres påstand, og det er således vanskelig å kunne ta til følge deres påstand. Videre legger FNF Hordaland uforholdsmessig stor vekt på INON-begrepet. Departementet har gitt klart uttrykk for at INON ikke lenger skal være med i vurderingen fordi det er en alt for teoretisk tilnærming til verdisettingen. Følgelig må inngrepets omfang vurderes konkret og individuelt ut ifra hvor sårbart området er. Når det, som i foreliggende tilfelle er snakk om et område av liten verdi, ble det av fagkonsulent vurdert til at inngrepet hadde middels negativ påvirkning. Ser en dette i sammenheng med fordelene av å bygge et nytt kraftverk som produserer fornybar energi, taler sterke grunner for at det skal gis konsesjon.

FNF Hordaland legger så til grunn at det biologiske mangfoldet vil være skadelidende dersom det gis konsesjon. NGK Utbygging deler ikke FNF Hordalands oppfatning. Som det blir påpekt både i høringsuttalelse og i Ecofact-rapporten foreligger det to kjente hekkehyller for hubro omtrent 1 km fra influensområdet. Det er klart at dette langt på vei er tilstrekkelig avstand til at en utbygging ikke vil få konsekvenser for hubroen. FNF Hordaland postulerer at det hubroen bruker Skarvagrovi både til reir, opphold og jakt uten å underbygge dette. NGK Utbygging har vanskelig for å akseptere en slik påstand når denne ikke kan underbygges i tillegg til at ingen av de andre høringspartene har kommet med innspill på

dette punktet. Videre kommer det ettertrykkelig til uttrykk i Ecofact-rapport at det biologiske mangfoldet ikke i særlig grad vil være skadelidende blant annet fordi vegetasjon langs rørtrasé er av triviell karakter.

FNF påstår at det i Ecofact-rapporten ikke er blitt vurdert påvirkningen av myrområdet. Dette er feil og det vises her til rapportens kapittel 5.1.3. og den underkapittel Vegetasjonstyper. Det siteres her direkte fra rapporten «myrene er i stor grad bakkemyrer av fattig fastmattemyr (K3), med arter som stjernestarr, flaskestarr, bjønnskjegg, broddtorvmose, kjøttorvmose og fagertorvmose. Enkelte parti er fuktigere og kan føres til fattig mykmattemyr (K4) med høystarrutforming (K4c), med arter som lappvier, flaskestarr, dystarr, røddtorvmose og dvergtorvmose.» Det legges ikke til grunn i verken konsesjonssøknaden eller i utbyggingsplanene at det skal foretas noen drenering av myrområdene slik FNF Hordaland påstår. Det er for NGK Utbygging vanskelig å tolke dette utsagnet som annet enn et desperat forsøk på å hindre utbygging av de mer miljøvennlige vannkraftverkene uten å tenke over konsekvensene hvordan energietterspørselen i europa ellers skal dekkes opp.

Det blir videre vanskelig å følge FNF Hordalands argumentasjon om at utbygging vil medføre en stor negativ belastning for friluftslivet i området, når det i samme setning også blir uttalt at «den omsøkte utbygginga ikkje vil vere til direkte hinder for utøving av friluftsliv i området». NGK Utbygging er av den klare oppfatning at tiltaket i liten grad vil påvirke friluftslivet i området. Dette er også en oppfatning som synes å være delt av FNF Hordaland, om ikke annet, i en noe kamuflert form.

Med vennlig hilsen

Jon Olav Volden

Ansvarlig prosjektutvikling

NGK Utbygging AS

jov@norskgronnkraft.no

Mobil: +47 97 16 14 27